

Allah Yā jūyar da zukātansu, dōmin, hākīka, sū mutāne ne, bā su fahimta.

128. Lalle ne, haḳīka, Manzo⁽¹⁾ daga cikinku yā je muku. Abin da kuka wahala da shi mai nauyi ne a kansa. Mai kwaḳayi ne sabōda ku. Ga muminai Mai tausayi ne, Mai jin kai.

129. To, idan sun jūya, sai ka ce: Ma'ishīna Allah ne. Bābu abin bautāwa fāce Shi. A gare Shi nake dōgara. Kuma Shi ne Ubangijin Al'arshi mai girma.

قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ ﴿١٢٧﴾

لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنْفُسِكُمْ
عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ
عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ

رَحِيمٌ ﴿١٢٨﴾

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ

الْعَظِيمِ ﴿١٢٩﴾

Tanā karantar da tauhīdin Ubangiji game da jan hankali zuwa ga abūbuwan halitta waḳanda suka shāfi mutāne wajen amfāni da su.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Da sūnan Allah, Mai rahama, Mai jin kai.

1. A. Ī. R. Waḳancan āyōyin littāfi ne kyautatacce.

الرَّتِّلَاةَ ائِنَّا اَلَكِتَابِ اَلْحَكِيمِ ﴿١﴾

(1) Bayānin rahamar Allah game da aiko Manzo daga cikin mutāne, cēwa wata falala ce a gare su. Kuma shi Manzon nan ḳan'uwansu ne wanda bā ya son su da wani abu sai alhēri, idan sun gāne dā sun bī shi, kuma idan ba su gāne ba, to, Allah Yā tsare shi daga sharrinsu, kuma Yā isar masa.

2. Shin, yā zama abin māmaki ga mutāne dōmin Mun yi wahayi zuwa ga wani namiji daga gare su cēwa, “Ka yi gargadi ga mutāne kuma ka yi bushāra ga waɗanda suka yi imāni da cēwa: lalle ne sunā da abin gabatarwar gaskiya a wurin Ubangijinsu.” Kāfirai suka ce, “Lalle ne wannan, haḳīka, masihirci ne bayyananne.”

3. Lalle Allah ne Ubangijinku Wanda Ya halicci sammai da ƙasa a cikin kwāna shida, sa'an nan kuma Ya daidaita a kan Al'arshi Yanā gudānar da al'amari. Bābu wani macēci fāce a bayan izninSa. Wannan ne Allah, Ubangijinku, sai ku bauta Masa. Shin fa, bā ku tunāni?

4. Zuwa gare Shi makōmarku take gabā ɗaya, wa'adin Allah gasikiya ne. Haḳīka, Shi ne Yakē fāra halitta, sa'an nan kuma Ya mayar da ita dōmin Ya sākā wa waɗanda suka yi imāni kuma suka aikata ayyukan ƙwarai da ādalci, kuma waɗanda suka kāfirta sunā da abin sha daga ruwan zāfi, da azāba mai raɗaɗi, sabōda abin da suka kasan-ce sunā yi na kāfirci.

5. Shī ne Wanda Ya sanya muku rānā, babban haske, da watā mai haske, kuma Ya ƙaddara shi ga Manzilōli, dōmin ku san ƙidāyar shēkaru da lissāfi. Allah bai halitta wannan ba, fāce da gaskiya, Yanā bayyana āyōyi daki-daki dōmin mutāne waɗanda suke sani.

6. Lalle ne a cikin sābāwar dare da yini, da abin da Allah Ya halitta a cikin sammai da ƙasa, haḳīka akwai

أَكَانَ لِلنَّاسِ عَجَبًا أَنْ أَوْحَيْنَا إِلَى رَجُلٍ مِّنْهُمْ أَنْ أَنْذِرِ النَّاسَ وَبَشِّرِ الَّذِينَ ءَامَنُوا أَنَّ لَهُمْ قَدَمَ صِدْقٍ عِنْدَ رَبِّهِمْ قَالَ الْكَافِرُونَ إِنَّ هَذَا السَّحْرُ مُبِينٌ ﴿٢﴾

إِنَّ رَبَّكُمْ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ يُدَبِّرُ الْأَمْرَ مَا مِنْ شَفِيعٍ إِلَّا مِنْ بَعْدِ إِذْنِهِ ذَلِكَ كُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٣﴾

إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا وَعَدَّ اللَّهُ حَقًّا إِنَّهُ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَلِيَجْزِيَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ بِالْقِسْطِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ شَرَابٌ مِّنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿٤﴾

هُوَ الَّذِي جَعَلَ الشَّمْسَ ضِيَاءً وَالْقَمَرَ نُورًا وَقَدَرَهُ مَنَازِلَ لِتَعْلَمُوا عَدَدَ السِّنِينَ وَالْحِسَابَ مَا خَلَقَ اللَّهُ ذَلِكَ إِلَّا بِالْحَقِّ يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٥﴾

إِنَّ فِي آخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لآيَاتٍ لِّقَوْمٍ

āyōyi ga mutāne waɗanda suke yin taƙawa.

7. Lalle ne waɗanda ba su ƙau- nar gamuwa da Mū, kuma suka yarda da rāyuwar dūniya kuma suka natsu da ita, da waɗanda suke gafalallu ne daga āyōyinMu,

8. Waɗannan matattararsu Jahannama ce sabōda abin da suka kasance sunā tsirfātawa.

9. Lalle ne waɗanda suka yi īmā- ni kuma suka aikata ayyukan ƙwa- rai, Ubangijinsu Yanā shiryar da su sabōda īmāninsu, ƙōramu sunā gu- dāna daga ƙarƙashinsu, a cikin gidājen Aljannar ni'ima.

10. Kiransu a cikinta, “Tsar- kinKa yā Allah!” kuma gaisuwar su a cikinta, “Salāmun” kuma ƙarshen kiransu, cēwa, “Gōdiya ta tabbata ga Allah Ubangijin halitta.”

11. Kuma dā Allah Yana gag- gawa ga mutāne da sharri kamar yadda Yake gaggauta musu da alhē- ri, haƙiƙa dā an hukunta ajalinsu zuwa gare su. Sabōda haka Munā barin waɗanda ba su ƙau- nar gamu- wa da Mu, a cikin kangararsu sunā ta ɗimuwa.

12. Kuma idan cūta ta shāfi mu- tum, sai ya kirāye Mu, yanā (kwan- ce) ga sāshensa kō kuwa zaune, kō kuwa a tsaye. To, a lōkacin da Muka kuranye cūtar daga gare shi, sai ya shūde kamar ɗai bai kirāye Mu ba zuwa ga wata cūta wadda ta shāfe shi. Kamar wannan ne aka ƙawāta ga maɓannata, abin da suka kasance sunā aikatāwa.

يَتَّقُونَ ﴿٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا وَرَضُوا بِالْحَيَاةِ
الدُّنْيَا وَاطْمَأَنَّنُوا بِهَا وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ آيَاتِنَا

غَافِلُونَ ﴿٧﴾

أُولَئِكَ مَا لَهُمْ النَّارُ بِمَا كَانُوا

يَكْسِبُونَ ﴿٨﴾

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ

يَهْدِيهِمْ رَبُّهُمْ بِإِيمَانِهِمْ تَجْرِي مِنْ

تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿٩﴾

دَعْوَاهُمْ فِيهَا سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ

وَتَحِيَّتُهُمْ فِيهَا سَلَامٌ وَّءَاخِرُ دَعْوَاهُمْ

أَنْ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٠﴾

* وَلَوْ يَعْلَمُ اللَّهُ لِلنَّاسِ أَسْرَرَ

أَسْتَعْتَجِبَ لَهُمُ بِالْخَيْرِ لَقَضَىٰ إِلَيْهِمْ أَجْلَهُمْ

فَنَذَرُ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا فِي

طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١١﴾

وَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ الضُّرُّ دَعَانَا لِجَنبِهِ أَوْ

قَاعِدًا أَوْ قَائِمًا فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُ

ضُرَّهُ مَرَّكَانَ لَمْ يَدْعُنَا إِلَىٰ ضُرِّ مَسَّهُ

كَذَلِكَ نُزَيِّنُ لِلْمُؤْمِنِينَ مَا كَانُوا

يَعْمَلُونَ ﴿١٢﴾

13. Kuma, haƙiƙa, Mun halakar da al'ummomi daga gabāninku, a lōkacin da suka yi zālunci, kuma manzanninsu suka jē musu da hujjōji bayyanannu, amma ba su kasance sunā imāni ba. Kamar wannan ne, Muke sākāwa ga mutāne māsū laifi.

14. Sa'an nan kuma Muka sanya ku māsū mayēwa a cikin ƙasa daga bāyansu, dōmin Mu ga yāya kuke aikatāwa.

15. Kuma idan anā karatun āyōyinMu bayyanannu a kansu, sai waƙanda bā su ƙaunar gamuwa da Mu, su ce, “Ka zo da wani Alƙur'āni, wanin wannan, ko kuwa ka musanya shi.”⁽¹⁾ Ka ce, “Bā ya kasancēwa a gare ni in musanya shi da kaina. Bā ni biyar kōme fāce abin da aka yiwo wahayi zuwa gare ni. Kuma, haƙiƙa, ni inā tsōro idan na sāba wa Ubangijina, ga azābar wani yini mai girma.”

16. Ka ce, “Dā Allah Ya so dā ban karanta shi ba a kanku, kuma dā ban sanar da kū ba game da shi, dōmin lalle ne nā zauna a cikinku a zāmani mai tsawo daga gabānin (fāra saukar) sa. Shin fa, bā ku hankalta?”

17. “Sabōda haka wāne ne mafi zālunci daga wanda ya ƙirƙira ƙarya ga Allah, kō kuwa ya ƙaryata āyōyinSa? Haƙiƙa, māsū laifi bā su cin nasara!”

وَلَقَدْ أَهَلَكْنَا الْقُرُونَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَمَّا ظَلَمُوا
وَجَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ وَمَا كَانُوا
لِيُؤْمِنُوا كَذَلِكَ نَجْزِي الْقَوْمَ
الْمُجْرِمِينَ ﴿١٣﴾

ثُمَّ جَعَلْنَاكُمْ خَلَائِفَ فِي الْأَرْضِ مِنْ
بَعْدِهِمْ لِنَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾

وَإِذْ أَتَى عَلَىٰ آلِهَتِهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ
الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا أَنْتَ بِفُرْعَانٍ
غَيْرِهِدَا أَوْ بَدِّلْهُ قُلْ مَا يَكُونُ لِي أَنْ
أَبْدِلَهُ مِنْ تِلْقَائِي نَفْسِي إِنْ أَتَيْتُ إِلَّا مَا
يُوحَىٰ إِلَيَّ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي
عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٥﴾

قُلْ لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا تَلَوْتُهُ عَلَيْكُمْ وَلَا
أَدْرَاكُمْ بِهِ فَقَدْ لَبِثْتُ فِيكُمْ
عُمُرًا مِّن قَبْلِهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٦﴾

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا
أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ
الْمُجْرِمُونَ ﴿١٧﴾

(1) Sunā nufin idan ya musanya shi, su ce, “To, gā shi ka bayyana cēwa kai ne mai ƙirƙira shi, kanā jingina shi ga Allah.”

18. Kuma sunā bautā wa, baicin Allah, abin da bā ya cūtar da su kuma bā ya amfāninsu, kuma sunā cēwa, “Wadannan ne macētanmu a wurin Allah.” Ka ce, “Shin, kunā bai wa Allah lābāri ne ga abin da bai sani ba, a cikin sammai ko a cikin ƙasa? TsarkinSa ya tabbata kuma Yā ɗaukaka daga abin da duk suke yin shirki da Shi.”

19. Kuma mutāne ba su kasance ba fāce al’umma guda, sa’an nan kuma suka sābā wa jūna, kuma ba dōmin wata kalma ba wadda ta gabāta daga Ubangijinka, dā an yi hukunci a tsakāninsu a kan abin da yake a cikinsa suke sābā wa jūna.

20. Kuma sunā cēwa, “Don me ba a saukar da wata āyā ba a gare shi, daga Ubangijinsa?” To, ka ce, “Abin sani kawai, gaibi ga Allah yake. Sai ku yi jira. Lalle ne nī, tāre da ku, inā daga māsu jira.”

21. Kuma idan Muka ɗanɗanā wa mutāne wata rahama, a bāyan wata cūta tā shāfe su, sai gā su da makirci a cikin āyōyinMu. Ka ce, “Allah ne mafī gaggawar (saka-makon) mākirci.” Lalle ne Manzan-ninMu sunā rubūta abin da kuke yi na mākirci.

22. Shī ne wanda Yake tafiyar da ku a cikin tudu da (kuma) tēku, sai idan kun kasance a cikin jirāge, su gudāna tāre da su da iska mai dāɗī, kuma su yi farin ciki da ita, sai wata gūguwa ta je wa jirāgen, kuma tāgu-war ruwa ta jē musu daga kōwane wuri, kuma su tabbata cēwa sū, an kēwaye su, sai su kirāyi Allah,

وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا
يَنْفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَؤُلَاءِ شَفَعُونََنَا
عِنْدَ اللَّهِ قُلْ اتَّبِعُونِ اللَّهَ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي
السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ سُبْحَانَهُ
وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿١٨﴾

وَمَا كَانَ النَّاسُ إِلَّا أُمَّةً وَاحِدَةً
فَاخْتَلَفُوا وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ
لَفُضِّبَ بَيْنَهُمْ فِيمَا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٩﴾

وَيَقُولُونَ لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِّن
رَّبِّهِ فَقُلْ إِنَّمَا الْغَيْبُ لِلَّهِ فَانْتَظِرُوا إِنِّي
مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ ﴿٢٠﴾

وَإِذَا أَدْعَاكَ النَّاسُ رَحْمَةً مِّن بَعْدِ ضَرَاءٍ
مَسَّهِمْ إِذَا أَلَّهُم مَّكْرًا فِي آيَاتِنَا قُلِ اللَّهُ أَسْرَعُ
مَكْرًا إِنَّ رُسُلَنَا يَكْتُبُونَ مَا تَمْكُرُونَ ﴿٢١﴾

هُوَ الَّذِي يُسَيِّرُكُم فِي اللَّيْلِ وَالْبَحْرِ حَتَّى إِذَا
كُنْتُمْ فِي الْفُلِكِ وَجَرَّتْ بِكُمْ بَرِيحٌ طَيِّبَةٌ
وَقَرِحُوا بِهَا جَاءَتْهَا رِيحٌ عَاصِفٌ وَجَاءَهُمُ
الْمَوْجُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ أُحِيطَ

sunā māsū tsarkake addini gare Shi, (sunā cēwa): Lalle ne idan Ka ku butar da mu daga wannan, haƙīƙa munā kasancēwa daga māsū gōdiya.

23. To, a lōkacin da Ya ku butar da su, sai gā su sunā zālunci a cikin ƙasa, bā da wani haƙki ba. Yā ku mutāne! Abin sani kawai, zāluncinku a kanku yake, a bisa rāyuwar dūniya. Sa'an nan kuma zuwa gare Mu makōmarku take, sa'an nan Mu bā ku lābāri game da abin da kuka kasance kunā aikatāwa,

24. Abin sani kawai, misālin rāyuwar dūniya kamar ruwa ne Muka saukar da shi daga sama, sa'an nan tsiron ƙasa ya garwaya da shi: daga abin da mutāne da dabbōbi suke ci, har idan ƙasa ta riki zināriyarta kuma ta yi ƙawa, kuma mutānenta suka zaci cēwa sū ne māsū iƙon yi a kanta, sai umurnin Mu ya je mata da dare kō kuma da rāna, sai Mu maishe ta girbabba kamar ba ta wadāta ba a jiya. Kamar wannan ne Muke rarrabe āyōyi, daki-daki, ga mutāne wadanda suke tunāni.

25. Kuma Allah Yanā kira zuwa ga gidan aminci, kuma Yanā shiryar da wanda Yake so zuwa ga tafarki madaidaici.

26. Wadanda suka kyautata yi, sunā da abu mai kyāwo kuma da ƙāri⁽¹⁾, wata ƙūra bā ta rufe fuskō-

بِهِمْ دَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الَّذِينَ لِيْنَ
أَنْجِيْتَنَا مِنْ هَذِهِ لَنَكُوْنَنَّ مِنَ الشَّاكِرِيْنَ ﴿٢٣﴾

فَلَمَّا أَنْجَلَهُمْ إِذَا هُمْ يَبْعُوْنَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ
الْحَقِّ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّمَا بَغَيْتُمْ عَلَي أَنْفُسِكُمْ
مَتَاعَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ إِلَيْنَا مَرْجِعُكُمْ
فَنُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿٢٤﴾

إِنَّمَا مَثَلُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَاءٍ أَنْزَلْنَاهُ مِنْ
السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ مِمَّا
يَأْكُلُ النَّاسُ وَالْأَنْعَامُ حَتَّى إِذَا
أَخَذَتِ الْأَرْضُ زُخْرُفَهَا وَأُزْبِثَتْ وَأُظْنَ
أَهْلُهَا أَنَّهُمْ قَدِرُونَ عَلَيْهَا أَنْتُمْ أَمْرًا لَيْلًا
أَوْ نَهَارًا فَجَعَلْنَاهَا حَصِيدًا كَأَنْ لَمْ تَغْن
بِالْأَمْسِ كَذَلِكَ نَفْصِلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ
يَتَفَكَّرُوْنَ ﴿٢٥﴾

وَاللَّهُ يَدْعُوْا إِلَى دَارِ السَّلَامِ وَيَهْدِي مَنْ
يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٢٦﴾

* لِلَّذِيْنَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَىٰ وَزِيَادَةٌ وَلَا يَرْهَقُ

(1) Māsū aikin ƙwarai wadanda suka karɓa kiran Allah sunā da sakamakon abu mai kyau, watau Aljanna, kuma da ƙāri, watau ganin Ubangijinsu a cikin Aljanna. Haka Hadisi ya yi fassara.

kinsu, kuma haka wani kaskanci. Wafancan ne abokan Aljanna, sunā madawwama a cikinta.

27. Kuma wafanda suka yi tsirfar mūnanan ayyuka, sakamakon mummuna da kamarsa yake, kuma kaskanci yanā rufe su. Bā su da wani matsari daga Allah, kamar an rufe fuskokinsu da guntāyen kirāruwa daga dare mai duhu. Wafannan ne abōkan wuta, sunā madawwama a cikinta.

28. Kuma a rānar da Muke tāra su gabā daya, sa'an nan kuma Mu ce wa wafanda suka yi shirki, "Ku kāma matsayinku, kū da abūbuwan shirkinku." Sa'an nan Mu rarrabe a tsakāninsu, kuma abūbuwan shirkinsu su ce, "Bā mū kuka kasance kunā bauta wa ba.

29. "To, kuma Allah Yā isa zama Shaida a tsakāninmu da tsakāninku. Hakīka mun kasance ba mu san kōme ba na bautawarku a gare mu!"

30. A can ne kōwane rai yake jarraba abin da ya bāyar bāshi, kuma aka mayar da su zuwa ga Allah, Majibincinsu Tabbatacce, kuma abin da suka kasance sunā kirkirāwa ya bace musu.

31. Ka ce, "Wāne ne Yake arzūta ku daga sama da kasa? Shin, kō kuma Wāne ne Yake mallakar jī da ganī, kuma Wāne ne Yake fitar da mai rai daga mamaci, kuma Ya fitar da mamaci daga mai rai, kuma Wāne ne Yake shirya al'amari?" To, zā su ce, "Allah ne." To, ka ce, "Shin fa, bā zā ku yi taƙawa ba?"

وَجُوهَهُمْ قَتَرٌ وَلَا ذِلَّةٌ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ
الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٣٦﴾

وَالَّذِينَ كَسَبُوا السَّيِّئَاتِ جَزَاءُ سَيِّئَةٍ بِمِثْلِهَا
وَتَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ مَّا لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ
كَأَنَّمَا أُغْشِيَتْ وُجُوهُهُمْ قِطْعًا مِنَ اللَّيْلِ
مُظْلِمًا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا
خَالِدُونَ ﴿٣٧﴾

وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا
مَكَانَكُمْ أَنْتُمْ وَشُرَكَاءُكُمْ فَرَيْتُمْ بَيْنَهُمْ وَقَالَ
شُرَكَاءُهُمْ مَا كُنْتُمْ إِلَّا نَاعِبُونَ ﴿٣٨﴾

فَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ إِنْ كُنَّا
عَنْ عِبَادَتِكُمْ لَغْفِيلِينَ ﴿٣٩﴾

هَٰذَا لِكَيْ تَبْلُغُوا كُلَّ نَفْسٍ مَّا أَسْلَفَتْ وَرُدُّوهُ
إِلَى اللَّهِ مَوْلَاهُمْ الْحَقُّ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَّا
كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٤٠﴾

قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَمَّن
يَمْلِكُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَمَنْ يُخْرِجُ الْحَيَّ
مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ
يُدَبِّرُ الْأَمْرَ فَسَيَقُولُونَ اللَّهُ فَقُلْ أَفَلَا
تَتَّقُونَ ﴿٤١﴾

32. To, wancan ne Allah, Ubangijinku Tabbatacce. To, mēne ne a bāyan gaskiya fāce bāta? To, yāya ake karkatar da ku?

33. Kamar wancan ne kalmar Ubangijinka, ta tabbata a kan waɗanda suka yi fāsikanci, cēwa haƙiƙa sū, bā zā su yi īmāni ba.

34. Ka ce, “Shin, daga abūbuwan shirkinku akwai wanda yake fāra halitta, sa’an nan kuma ya mayar da ita?” Ka ce, “Allah ne Yake fāra halitta, sa’an nan kuma Ya mayar da ita. To, yāyā ake jūyar da ku?”

35. Ka ce, “Shin, daga abūbuwan shirkinku akwai wanda yake shiryarwa zuwa ga gaskiya?” Ka ce, “Allah ne Yake shiryarwa zuwa ga gaskiya. Shin fa, wanda Yake shiryarwa ne mafi cancantar a bi Shi, ko kuwa wanda bā ya shiryarwa fāce dai a shiryar da shi? To, mēne ne a gare ku? Yāya kuke yin hukunci?”

36. Kuma mafi yawansu bā su biyar kōme fāce zato. Lalle ne zato bā ya waɗatar da kōme daga gaskiya. Lalle Allah ne Masani ga abin da suke aikatāwa.

37. Kuma wannan Alkur’āni bai kasance ga a ƙirƙira shi ba daga wanin Allah, kuma amma shi gaskatawar wannan ne da yake a gabāninsa da bayānin hukuncin lit-tāffan Allah, bābu shakka a cikinsa, daga Ubangijin halittu yake.

38. Kō sunā cēwa, “Yā ƙirƙira shi”? Ka ce. “Ku zo da sūra guda misālinsa, kuma ku kirāyi wanda

فَذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمُ الْحَقُّ فَمَاذَا بَعَدَ
الْحَقِّ إِلَّا الضَّلَالُ فَإِنِ تُصْرَفُونَ ﴿٣٢﴾

كَذَلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ فَسَقُوا
أَنَّهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٣﴾

قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَنْ يَبْدُوا الْخَلْقَ ثُمَّ
يُعِيدُهُ قُلُوبُ اللَّهِ يَبْدُوا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ قُلُوبُ
تُؤَفِّكُونَ ﴿٣٤﴾

قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَنْ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ قُلِ اللَّهُ
يَهْدِي لِلْحَقِّ أَفَمَنْ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ أَحَقُّ أَنْ
يُتَّبَعَ أَمْ لَا يَهْدِي إِلَّا أَنْ يُهْدَىٰ قُلُوبُكُمْ
كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿٣٥﴾

وَمَا يَتَّبِعُ أَكْثَرُهُمْ إِلَّا ظَنًّا إِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِي
مِنَ الْحَقِّ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٣٦﴾

وَمَا كَانَ هَذَا الْقُرْآنُ أَنْ يُفْتَرَىٰ مِنْ دُونِ اللَّهِ
وَلَكِن تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ
الَّذِي لَارْتَيْبَ فِيهِ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٧﴾

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ فَأَنزِلُوا سُورَةً مِثْلَهُ

kuka iyā duka, baicin Allah, idan kun kasance māsū gaskiya.”

39. Ā'a, sun karyata game da abin da ba su kewaye da saninsa ba, kuma fassararsa ba ta riga ta jē musu ba. Kamar wadancan ne wadanda suke a gabāninsu. Sai ka dūba, yāya ākibar azzālumai ta kasance?

40. Kuma daga cikinsu akwai wanda yake yin imāni da Shi, kuma daga cikinsu akwai wanda bā ya yin imāni da Shi. Kuma Ubangijinka ne Mafi sani ga maɓarnata.

41. Kuma idan sun karyata ka, to, ka ce, “Inā da aikina kuma kunā da aikinku, kū kuɓutattu ne daga abin da nake aikatāwa, kuma ni kuɓutacce ne daga abin da kuke aikatāwa.”

42. Kuma daga cikinsu akwai wadanda suke saurare zuwa gare ka. Shin fa, kai kana jiyar da kurma, kuma kō dā sun kasance bā su hankalta?

43. Kuma daga cikinsu akwai wanda yake tsōkaci zuwa gare ka. Shin fa, kai kana shiryar da makāfi, kuma kō dā sun kasance bā su gani?

44. Lalle ne Allah ba Ya zāluntar mutāne da kōme, amma mutānen ne ke zāluntar kansu.

45. Kuma rānar da Yake tāra su, kamar ba su zauna ba fāce sa'a guda daga yini. Sunā gāne jūna a tsakāninsu. Haḳīka, wadanda suka karyata game da gamuwa da Allah sun yi hasāra. Kuma ba su kasance māsū shiryuwa ba.

وَادْعُوا مَنِ اسْتَطَعْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٨﴾

بَلْ كَذَّبُوا بِمَا لَمْ يُحِطُوا بِعِلْمِهِ، وَلَمَّا بَاءَنَّهُمْ
تَأْوِيلُهُ، كَذَلِكَ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ ﴿٣٩﴾

وَمِنْهُمْ مَنْ يُؤْمِنُ بِهِ، وَمِنْهُمْ مَنْ لَا يُؤْمِنُ
بِهِ، وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِالْمُفْسِدِينَ ﴿٤٠﴾

وَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقُلْ لِي عَمَلِي وَلَكُمْ عَمَلِكُمْ أَنْتُمْ
بَرِيءُونَ مِمَّا أَعْمَلُ وَأَنَا بَرِيءٌ مِمَّا
تَعْمَلُونَ ﴿٤١﴾

وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ أَفَأَنْتَ تَسْمَعُ
الصَّمَّ وَلَوْ كَانُوا لَا يَعْقِلُونَ ﴿٤٢﴾

وَمِنْهُمْ مَنْ يَنْظُرُ إِلَيْكَ أَفَأَنْتَ تَهْدِي الْعُمْىَ وَلَوْ
كَانُوا لَا يَبْصُرُونَ ﴿٤٣﴾

إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ النَّاسَ شَيْئًا وَلَئِنَّ
النَّاسَ لَأَنْفُسُهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٤٤﴾

وَيَوْمَ يُحْشَرُهُمْ كَأَن لَّمْ يَلْبَسُوا إِلَّا سَاعَةً مِنَ
النَّهَارِ يَتَعَارَفُونَ بَيْنَهُمْ قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا
بِلِقَاءِ اللَّهِ وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ﴿٤٥﴾

46. Kuma imma dai, haƙīka, Mu nūna maka sāshen abin da Muke yi musu alkawari, kō kuwa Mu karbi ranka, to, zuwa gare Mu makōmarsu take. Sa'an nan kuma Allah ne Shaida a kan abin da suke aikatāwa.

47. Kuma ga kōwace al'umma akwai Manzo.⁽¹⁾ Sa'an nan idan Manzonsu ya je, sai a yi hukunci a tsakāninsu da ādalci, kuma sū, bā a zāluntar su.

48. Kuma sunā cēwa, "A yaushe wannan wa'adi zai auku, idan kun kasance māsū gaskiya?"

49. Ka ce, "Ba na mallaka wa kaina wata cūta, haka kuma wani amfāni, sai abin da Allah Ya so. Ga kōwace al'umma akwai ajali, idan ajalinsu ya zo, to, bā zā su yi jinkiri daga gare shi ba, kō dā sā'ā guda, kuma bā zā su gabāta ba."

50. Ka ce, "Shin, kun gani, idan azābarSa ta zo muku da dare ko da rāna? Mēne ne daga gare shi māsū laifi suke nēman gaggāwarsa?"

51. Shin, sa'an nan kuma idan har ya auku, kun yi imāni da shi? Ashe? Yanzu kuwa, alhāli kun kasance game da shi kunā nēman gaggāwar aukuwarsa?

52. Sa'an nan kuma aka ce ga wadanda suka yi zālunci, "Ku dandani azābar dawwama! Shin, anā sāka muku fāce da abin da kuka kasance kuna aikatāwa?"

وَمَا نُؤْتِيكَ بِعِصِّ الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ نَتُوفِّيكَ
فَإِنَّا مَرْجِعُهُمْ إِلَى اللَّهِ شَاهِدٌ عَلَى
مَا يَفْعَلُونَ ﴿٤٦﴾

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ رَسُولٌ فَإِذَا جَاءَ رَسُولُهُمْ
قَضَىٰ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٤٧﴾

وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَذَا الْوَعْدِ إِن كُنتُمْ
صَادِقِينَ ﴿٤٨﴾

قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي ضَرًّا وَلَا نَفْعًا إِلَّا مَا شَاءَ
اللَّهُ لِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ إِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ فَلَا
يَسْتَجِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ﴿٤٩﴾

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُهُ بَيِّنَاتًا أَوْ نَهَارًا
مَاذَا يَسْتَعْجِلُ مِنْهُ الْمُجْرِمُونَ ﴿٥٠﴾

أَتُرِيدُونَ إِذَا مَا وَقَعَ آتَاكُمْ بِهِ ءَاءَ الْفَنِّ وَقَدْ كُنتُمْ بِهِ
تَسْتَعْجِلُونَ ﴿٥١﴾

تُزَكَّرُ قِلَ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ
هَلْ تُجْرَرُونَ إِلَّا بِمَا كُنتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿٥٢﴾

(1) Manzo na farko shī ne mai shiryar da su, Manzo na biyu shi ne ajalinsu.

53. Kuma sunā tambayar ka: Shin gaskiya ne? Ka ce, “Ī, ina rantsuwa da Ubangijīna. Lalle gas-kiya ne, kuma ba ku zama māsu buwāya ba.”

54. Kuma dā kōwane rai wanda ya yi zālunci yā mallaki duka abin da yake a cikin ƙasa, to, dā yā yi fansa da shi. Kuma suka dinga nadāma a lōkacin da suka ga azāba. Sa’an nan aka yi hukunci a tsakā-ninsu da ādalci, kuma bā zā a zālun- ce su ba.

55. To! Haƙīka Allah Ya mallaki abin da yake a cikin sammai da ƙasa. To! Haƙīka wa’adin Allah gaskiya ne. Amma kuma mafi yawansu ba su sani ba.

56. Shi ne Yake rāyarwa kuma Yake matarwa. Kuma zuwa gare Shi ne ake mayar da ku.

57. Ya ku mutāne! Lalle wa’azi yā jē muku daga Ubangijinku, da waraka ga abin da yake a cikin ƙirāza, da shiriya da rahama ga mumina.

58. Ka ce, “Da falalar Allah da rahamarSa. Sai su yi farin ciki da wannan.” Shī ne mafi alhēri daga abin da suke tārāwa.

59. Ka ce, “Shin, kun ga abin da Allah Ya saukar sabōda ku na arzi-ki, sai kuka sanya hukuncin haram- ci da halacci a gare shi?” Ka ce, “Shin, Allah ne Ya yi muku izni, ko ga Allah kuke ƙirƙirāwar ƙarya?”

60. Kuma mēne ne zaton wadan- da suke ƙirƙira ƙarya ga Allah, a Rānar Kiyāma? Lalle haƙīka, Allah

وَيَسْتَدْعُونَكَ أَحَقُّ هُوَ قَوْلُ إِي وَرَبِّي إِنَّهُ
لَاحَقُّ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿٥٣﴾

وَلَوْ أَنَّ لِكُلِّ نَفْسٍ ظَلَمَتْ مَا فِي الْأَرْضِ
لَافْتَدَتْ بِهِ وَأَسْرُوا النَّدَامَةَ لَمَّا رَأُوا
الْعَذَابَ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْقِسْطِ وَهُمْ
لَا يُظْلَمُونَ ﴿٥٤﴾

الْأَيْنَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الْإِنَّ
وَعَدَّ اللَّهُ حَقًّا وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْمُونَ ﴿٥٥﴾

هُوَ يُحْيِيهِ وَيُمِيتُهُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٥٦﴾

يَأْتِيهَا النَّاسُ فَدَجَاءَتْكُمْ مَوْعِظَةٌ
مِّن رَّبِّكُمْ وَشِفَاءٌ لِّمَا فِي الصُّدُورِ وَهُدًى
وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٧﴾

قُلْ بِفَضْلِ اللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِ فَبِذَلِكَ فَلْيَفْرَحُوا
هُوَ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ ﴿٥٨﴾

قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ لَكُمْ مِنَ رِّزْقٍ
فَجَعَلْتُمْ مِنْهُ حَرَامًا وَحَلَالًا قُلْ إِنَّ اللَّهَ أَذِنَ
لَكُمْ أَمْرًا عَلَى اللَّهِ تَفْتَرُونَ ﴿٥٩﴾

وَمَا ظَنُّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ

Ma'abūcin falala ne a kan mutāne, amma kuma mafi yawansu bā su gōdēwa.

61. Kuma ba ka kasance a cikin wani sha'ani ba, kuma ba ka karanta wani abin karatu daga gare shi ba, kuma ba ku aikata wani aiki ba, fāce Mun kasance Halarce a lōkacin da kuke zubuwa a cikinsa. Kuma wani ma'aunin zarra bā zai yi nīsa ba daga Ubangijinka a cikin kasa, haka kuma a cikin sama, kuma bābu wanda yake mafi karanci daga haka, kuma bābu mafi girma, fāce yana a cikin littāfi bayyananne.

62. To, Lalle ne masōyan⁽¹⁾ Allah bābu tsōro a kansu, kuma bā zā su kasance sunā yin baƙin ciki ba.

63. Wadanda suka yi īmāni kuma suka kasance sunā yin taƙawa.

64. Sunā da bushāra a cikin rāyuwar dūniya da ta Lāhira. Bābu musanyāwa ga kalmōmin Allah. Wancan shi ne babban rabo mai girma.

65. Kada maganarsu⁽²⁾ ta sanya ka a cikin baƙin ciki. Lalle ne alfarma ga Allah take gaba ɗaya. Shi ne Mai jī, Masani.

وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٥١﴾

وَمَا تَكُونُ فِي شَأْنٍ وَمَا تَتْلُوا مِنْهُ مِنْ قُرْآنٍ
وَلَا تَعْمَلُونَ مِنْ عَمَلٍ إِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ
شُهُودًا إِذْ تُفِيضُونَ فِيهِ وَمَا يَعْزُبُ عَنْ رَبِّكَ
مِنْ مَثْقَالِ ذَرَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي
السَّمَاءِ وَلَا أَصْغَرَ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرَ إِلَّا
فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ﴿٥١﴾

الْآيَاتِ أَوْلِيَاءَ اللَّهُ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا
هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٥٢﴾

الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿٥٣﴾

لَهُمُ الْبَشَرَى فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي
الْآخِرَةِ لَا تَبْدِيلَ لِكَلِمَاتِ اللَّهِ
ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٥٤﴾

وَلَا يَحْزَنُكَ قَوْلُهُمْ إِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا
هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٥٥﴾

(1) Waliyyin Allah, shi ne masōyin Allah da sharaɗin ya zama mumini mai taƙawa – watau yanā aiki da abin da Allah Ya umurce shi, kuma yanā barin abin da Allah Ya hana shi, bisa harshen Annabinsa wanda yake biya. Bābu ƙarin kōme bābu ragi. Bushārarsu, ita ce yabon mutāne a gare su, kō kuma a lōkacin mutuwasu malā'iku su riƙa yi musu bushāra da gamuwa da Ubangijinsu, kō kuma a cikin kabari wajen tambaya. Allah ne Mafi sani.

(2) Maganarsu ta izgili a gare ka. Idan Allah Ya ɗaukaka ka, bābu mai iya hanāwa dōmin Shi kadai ne Mai izza kuma sai inda Ya sanya ta ga wanda Ya so.

66. To! Haḳīka Allah Yanā da mulkin wanda ke a cikin sammai da wanda ke a cikin ƙasa kuma waɗanda suke kiran wanin Allah, bā su biyar waɗansu abōkan tarēwa (ga Allah a Mulkinsa). Bā su biyar kōme fāce zato. Kuma ba su zama ba fāce sunā ƙiri faɗi kawai.

67. Shi ne Wanda Ya sanya muku dare, dōmin ku natsu a cikin-sa, da yini mai sanya a yi gani. Lalle ne a cikin wannan akwai āyōyi ga mutāne waɗanda sukē ji.

68. Suka ce, “Allah Ya riƙi dā” Tsarkinsa yā tabbata! Shi ne Waɗa-tacce, Yanā da mallakar abin da yake a cikin sammai da abin da yake a cikin ƙasa. A wurinku bābu wani daʼili game da wannan! Shin, kunā faɗar abin da ba ku sani ba game da Allah?

69. Ka ce, “Haḳīka waɗanda suke ƙirƙira ƙarya ga Allah, bā zā su ci nasara ba.”

70. Jin daɗi ne a cikin dūniya, sa'an nan kuma makōmarsu zuwa gare Mu take, sa'an nan Mu ɗan-dana musu azāba mai tsanani sabō-da abin da suka kasance sunā yi na ƙāfirci.

71. Kuma ka karanta musu lābā-rin Nūhu, a lōkacin da ya ce wa mutānensa, “Ya mutānēna! Idan matsayina da tunātarwata game da āyōyin Allah sun kasance sun yi nauyi a kanku, to, ga Allah na dōgara. Sai ku tāra al'amarinku, kū da abūbuwan shirkinku, sa'an nan kuma kada al'amarinku ya kasance

الْآيَاتِ لِلَّهِ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي
الْأَرْضِ وَمَا يَشْعُرُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ
دُونِ اللَّهِ شُرَكَاءَ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ
وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ﴿٦٦﴾

هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ آيَاتٍ
لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارُ مُبْصِرَاتٌ
فِي ذَلِكَ لآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُسْمَعُونَ ﴿٦٧﴾

قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا سُبْحٰنَهُ هُوَ
الْعَلِيُّ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
إِنْ عِنْدَكُمْ مِنْ سُلْطٰنٍ بِهٰدٍ
أَتَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْمَلُونَ ﴿٦٨﴾

قُلْ إِنْ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ
لَا يُفْلِحُونَ ﴿٦٩﴾

مَتَّعٌ فِي الدُّنْيَا ثُمَّ إِنَّا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ
نُذِقُهُمُ الْعَذَابَ الشَّدِيدَ بِمَا كَانُوا
يَكْفُرُونَ ﴿٧٠﴾

* وَأَتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ نُوحٍ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ يٰقَوْمِ إِن
كَانَ كِبْرُ عَلَيكُمْ مَقَامِي وَتَذَكِيرِي يَبَايَتِ
اللَّهُ فَعَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْتُ فَأَجْمِعُوا أَمْرَكُمْ
وَشُرَكَاءَ كُفْرُكُمْ لَا يَكُنْ أَمْرُكُمْ عَلَيَّ كُفْرُكُمْ عَمَّةً ثُمَّ
أَقْضُوا إِلَيَّ وَلَا تُنظِرُونِ ﴿٧١﴾

rufaffe a kanku, sa'an nan kuma ku kashe ni, kada ku yi mini jinkiri.

72. “Kuma idan kuka jūya bāya, to, ban tambaye ku wata ijāra ba. Ijārata ba ta zama ba fāce daga Allah, kuma an umurce ni da in kasance daga māsu sallamāwa. (1)”

73. Sai suka faryata shi, sa'an nan Muka kubutar da shi, da wanda yake tāre da shi, a cikin jirgi, kuma Muka sanya su māsu mayēwa, kuma Muka nutsar da wafanda suka faryata āyōyinMu. Sai ka dūba yadda ākibar wafanda aka yi wa gargadi ta kasance.

74. Sa'an nan kuma Muka aika wafansu Manzanni daga bāyansa zuwa ga mutānensu, suka jē musu da hujjōji bayyanannu, to, ba su kasance zā su yi imāni ba sabōda sun faryata shi a gabani. Kamar wannan ne Muke rufēwa a kan zukātan māsu ta'ādi.

75. Sa'an nan kuma a bāyansu Muka aika Mūsā da Hārūna zuwa ga Fir'auna da mashāwartansa, tāre da āyōyinMu. Sai suka kangara kuma sun kasance mutāne māsu laifi.

76. Sa'an nan a lōkacin da gaskiya ta jē musu daga gare Mu, suka ce, “Wannan hakīka sihiri ne bayyananne.”

77. Mūsā ya ce, “Shin, kunā cēwa ga gaskiya a lōkacin da ta zo

فَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَمَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِي
إِلَّا عَلَى اللَّهِ وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ
الْمُسْلِمِينَ ﴿٧٢﴾

فَكَذَّبُوهُ فَتَبَيَّنَتْ مِنْ مَعَهُ فِي الْفُلِكِ
وَجَعَلْنَاهُمْ خَلْفَيْهِ وَأَعْرِفْنَا الَّذِينَ كَذَّبُوا
بِآيَاتِنَا فَأَنْظِرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُنذَرِينَ ﴿٧٣﴾

ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِ رَسُولًا إِلَى قَوْمِهِمْ
فَجَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا بِمَا
كَذَّبُوا بِهِ مِنْ قَبْلُ كَذَلِكَ نَطْبَعُ عَلَى قُلُوبِ
الْمُعْتَدِينَ ﴿٧٤﴾

ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِمُ مُوسَى وَهَارُونَ إِلَى فِرْعَوْنَ
وَمَلَائِكَةٍ مِنْ آيَاتِنَا فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا
قَوْمًا مُجْرِمِينَ ﴿٧٥﴾

فَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا إِنَّ هَذَا
لَسِحْرٌ مُبِينٌ ﴿٧٦﴾

قَالَ مُوسَى أَتَقُولُونَ لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَكُمْ

(1) Watau dukan abin da na zo muku da shi na umurni kō hani, to, ni ma an umurce ni da yinsa kō barinsa. Kuma bā ni nēman wata ijārar karantarwa daga gare ku dōmin Allah Ya umarce ni da iyar da manzancinSa zuwa gare ku, sabōda haka Shi ne zai biyā ni tsādar aikīna.

muku? Shin, sihiri ne wannan? Lalle masihirci bā ya cin nasara.”

78. Suka ce, “Shin, ka zo mana ne dōmin ka jūyar da mu daga abin da muka iske ubanninmu a kansa, kuma girma ya kasance gare ku, ku biyu a cikin kasa? Bā zā mu zama māsu īmāni ba sabōda ku.”

79. Kuma Fir’auna ya ce, “Ku zo mini da dukan masihirci, masani.”

80. To, a lōkacin da masihirta suka je, Mūsā ya ce musu, “Ku jēfa abin da kuke jēfāwa.”

81. To, a lōkacin da suka jēfa, Mūsā ya ce, “Abin da kuka zo da shi sihiri ne. Lalle ne Allah zai bāta shi. Haḳīka Allah bā Ya gyāra aikin maḃarnata.

82. “Kuma Allah Yanā tabbatar da gaskiya da kalmōminSa, kō dā māsu laifi sun ki.”

83. Sa’an nan bābu wanda ya yi īmāni da Mūsā fāce zuriya daga mutānensa, a kan tsōron kada Fir’auna da shūgabanninsu su fitinē su. Lalle, haḳīka, Fir’auna marinjāyi ne a cikin kasa, kuma lalle shi, haḳīka, yanā daga māsu barna.

84. Kuma Mūsā ya ce, “Yā kū mutānena! Idan kun kasance kun yi īmāni da Allah, to, a gare Shi sai ku dōgara, idan kun kasance Musulmi.”

85. Sai suka ce, “Ga Allah muka dōgara. Yā Ubangijinmu! Kada Ka sanyā mu fitina ga mutāne azzālu-mai.

أَسِحْرٌ هَذَا وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُونَ ﴿٧٧﴾

قَالُوا أَجِئْتَنَا لِنَلْفِتْنَا عَمَّا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا وَتَكُونَ لَكُمَا الْكِبْرِيَاءُ فِي الْأَرْضِ وَمَا نَحْنُ لَكُمَا بِمُؤْمِنِينَ ﴿٧٨﴾

وَقَالَ فِرْعَوْنُ أَتَشْتَوِي بِكُلِّ سِحْرِ عَلِيمٍ ﴿٧٩﴾

فَلَمَّا جَاءَ السَّحَرَةُ قَالَ لَهُم مُوسَى الْقَوْمَا أَنتُمْ مُلْقُونَ ﴿٨٠﴾

فَلَمَّا الْقَوْمَا قَالَ مُوسَى مَا جِئْتُمْ بِهِ السَّحْرُ إِنَّ اللَّهَ سَيَبْطِلُهُ إِنَّ اللَّهَ لَا يُصْلِحُ عَمَلَ الْمُفْسِدِينَ ﴿٨١﴾

وَيُخَيِّئُ اللَّهُ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ ﴿٨٢﴾

فَمَاءٌ آمِنٌ لِمُوسَى إِلَّا ذُرِّيَّتَهُ مِّن قَوْمِهِ عَلَى خَوْفٍ مِّن فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِمْ أَن يَفْتِنَهُمْ وَإِنَّ فِرْعَوْنَ لَعَالٍ فِي الْأَرْضِ وَإِنَّهُ لَمِنَ الْمُسْرِفِينَ ﴿٨٣﴾

وَقَالَ مُوسَى يَا قَوْمِ إِنْ كُنْتُمْ آمِنْتُمْ بِاللَّهِ فَعَلَيْهِ تَوَكَّلُوا إِنْ كُنْتُمْ مُسْلِمِينَ ﴿٨٤﴾

فَقَالُوا عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٨٥﴾

86. “Kuma Ka kuɓutar da mu dōmin RahamarKa, daga mutāne kāfirai.”

87. Kuma Muka yi wahayi zuwa ga Mūsā da ɗan’uwansa, cewa: Kū biyu, ku zaunar da mutānenku a Masar a cikin wasu gidāje. Kuma ku sanya gidājenku su fuskanci Al-kibla⁽¹⁾, kuma ku tsayar da salla. Kuma ka bāyar da bushāra ga māsu īmāni.

88. Sai Mūsā ya ce, “Yā Ubangijinmu! Haḳīka Kai ne Ka bai wa Fir’auna da majalisarsa ƙawa da dūkiyōyi a cikin rāyuwar dūniya, yā Ubangijinmu, dōmin su ɓatar (da mutāne) daga hanyarKa. Yā Ubangijinmu! Ka shāfe a kan dūkiyarsu kuma Ka yi ɗauri⁽²⁾ a kan zukātansu yadda bā zā su yi īmāni ba har su ga azāba mai raɗaɗi.”

89. (Allah) Yā ce, “Lalle ne an karɓi addu’arku. Sai ku daidaitu, kuma kada ku bi hanyar waɗanda ba su sani ba.”

90. Kuma Muka ƙētara da Banī Isrā’ila tēku, sai Fir’auna da rundunarsa suka bī su bisa ga zālunci da ƙētare haddi, har a lōkacin da nutsēwa ta riske shi ya ce, “Nā yi⁽³⁾ īmāni cewa, haḳīka, bābu abin bautawa fāce Wannan da Banū Isrā’il

وَنَحْنُ بِرَحْمَتِكَ مِنَ الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٨٦﴾

وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ وَأَخِيهِ أَنْ تَبَوَّءَ
لِقَوْمِكَ مَا يَحْضُرُ نِيوتًا وَأَجْعَلُوا نِيوتَكُمْ
قِيَةً وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٨٧﴾

وَقَالَ مُوسَىٰ رَبَّنَا إِنَّكَ آتَيْتَ فِرْعَوْنَ
وَمَلَآئِهِ رِزْقَةً وَأَمْوَالًا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا رَبَّنَا
لِيُضِلُّوا عَن سَبِيلِكَ رَبَّنَا اطْمِسْ عَلَيَّ
أَمْوَالِهِمْ وَأَشْدُدْ عَلَيَّ قُلُوبَهُمْ فَلَا يُؤْمِنُوا حَتَّىٰ
يَرَوْا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٨٨﴾

قَالَ قَدْ أُجِيبَت دَعْوَتُكُمْ مَا قَسَّيْتُمَا
وَلَا تَتَّبِعَانِ سَبِيلَ الَّذِينَ لَا يَعْمُونَ ﴿٨٩﴾

* وَجَوْرًا بِنِيِّ إِسْرَائِيلَ إِلَىٰ الْبَحْرِ فَاتَّبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ
وَحُنُودُهُ، بَغْيًا وَعَدُوًّا حَتَّىٰ إِذَا أَدْرَكَهُ
الْعُرْقُوقُ قَالَ ءَأَمِنْتُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا الَّذِي
ءَأَمِنْتُ بِهِ ءَبْنُو إِسْرَائِيلَ وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٩٠﴾

(1) Su sanya gidājensu sunā fuskantar Alkibla ta Ka’aba dōmin su riƙa yin salla a cikin gidājen, sabōda tsōron in sun tafi masallaci zā a fāɗa su da dūka sunā a cikin salla. Wannan kuma yā nūna yadda ake son gidajen Musulmi su kasance a kō da yausha.

(2) Mūsā ya yi addu’a a kansu, har da rashin īmāni sabōda yā sāmi lābārin bā zā su yi īmāni ba, kamar mutānen Nūhu.

(3) īmāni a bāyan Manzon mutuwa ya isa ga kāfiri bā zai yi masa amfāni ba.

suka yi ĩmāni da Shi, kuma nĩ, ina daga Musulmi”

91. Ashe! A yanzu! Alhāli kuwa, haķiķa ka sāba a gabāni, kuma ka kasance daga māsū barna?

92. To, a yau Munā kubutar⁽¹⁾ da kai game da jikinka, dōmin ka kasance āyā ga waƙanda suke a bāyanka. Kuma lalle ne māsū yawa daga mutāne, haķiķa, gafalallu ne ga āyōyinMu.

93. Kuma lalle ne, haķiķa Mun zaunar⁽²⁾ da Banī Isrā'ila mazaunar gaskiya kuma Muka arzūta su daga abūbuwa māsū dādi. Sa'an nan ba su sāba ba har ilmi ya jē musu. Lalle ne Ubangijinka Yanā yin hukunci a tsakāninsu a Rānar Kiyāma a cikin abin da suka kasance sunā sāba wa jūna.

94. To, idan ka kasance a cikin shakka daga abin da Muka saukar zuwa gare ka, sai ka tambayi waƙanda suke karatun Littāfi daga gabaninka. Lalle ne, haķiķa, gas-kiya tā jē maka daga Ubangijinka dōmin haka kada ka kasance daga māsū kōkanto.

95. Kuma kada ka kasance daga waƙanda suke ķaryatāwa game da āyōyin Allah, har ka kasance daga māsū hasāra.

96. Lalle ne waƙanda kalmar Ubangijinka ta wajaba a kansu, bā zā su yi ĩmāni ba.

ءَأَلْقَنَ وَقَدْ عَصَيْتَ قَبْلَ وَكُنْتَ مِنَ
الْمُفْسِدِينَ ﴿١١﴾

فَأَيُّومَ نُنَجِّيكَ بِبَدَنِكَ لِتَكُونَ لِمَنْ
خَلْفَكَ ءَايَةً وَإِنَّ كَثِيرًا مِنَ النَّاسِ عَنْ
ءَايَاتِنَا لَغَفْلُونَ ﴿١٢﴾

وَلَقَدْ بَوَّأْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ بِمُؤَاصِدَةٍ
وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ فَمَا اخْتَلَفُوا حَتَّى
جَاءَهُمُ الْعِلْمُ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ
الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٣﴾

فَإِنْ كُنْتَ فِي شَكٍّ مِمَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ فَسْئَلِ
الَّذِينَ يَقْرءُونَ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكَ
لَقَدْ جَاءَكَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَ مِنَ
الْمُتَرَدِّينَ ﴿١٤﴾

وَلَا تَكُونَ مِنَ الَّذِينَ كَذَبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ
فَتَكُونُوا مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿١٥﴾

إِنَّ الَّذِينَ حَقَّتْ عَلَيْهِمْ كَلِمَتُ رَبِّكَ لَا
يُؤْمِنُونَ ﴿١٦﴾

(1) Kubutar da jikin Fir'auna: banda rühinsa dōmin a tabbatar da yā mutu.

(2) Allah Yā bai wa Banī Isrā'ila mulkin Masar da Falasđinu gabā ƙaya a bāyan halaka Fir'auna da mutānensa.

97. Kuma kō dā kōwace āyā ta jē musu, sai sun ga azāba mai raḍaḍi.

98. To, dōmin me wata alƙarya ba ta kasance tā yi⁽¹⁾ īmāni ba har īmāninta ya amfāne ta, fāce mutānen Yūnus? A lōkacin da suka yi īmāni, Mun janye azābar wulākanci daga gare su a cikin rāyuwar dūniya. Kuma Muka jiyar da su dāḍi zuwa wani lōkaci.

99. Kuma dā Ubangijinka Yā so, dā waḍanda suke a cikin ƙasa sun yi īmāni dukansu gabā ɗaya. Shin, kai kanā tīlaṣta mutāne ne har su kasance māsu īmāni?

100. Kuma ba ya kasancēwa ga wani rai ya yi īmāni fāce da iznin Allah, kuma (Allah) Yanā sanya ƙazanta a kan waḍanda bā su yin hankali.

101. Ka ce, “Ku dūbi abin da yake cikin sammai da ƙasa.” Kuma āyōyi da gargadi bā su waḍatarwa ga mutāne waḍanda bā su yin imāni.

102. To, shin sunā jiran wani abu fāce kamar misālin kwānukan waḍanda suka shūḍe daga gabāninsu? Kace, “Ku yi jira! Lalle nī tāre da ku, inā daga māsu jira.”

103. Sa'an nan kuma Munā kuḅutar da manzanninMu da waḍanda suka yi īmāni, kamar wannan ne,

وَلَوْ جَاءَتْهُمْ كُلُّ آيَةٍ حَتَّى يَرَوْا
الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٩٧﴾

فَلَوْلَا كَاتَتْ قَرْيَةً ءَامَنَتْ فَنَفَعَهَا
إِيمَانُهَا إِلَّا قَوْمَ يُونُسَ لَمَاءَ امْتَوَا كَشَفْنَا
عَنْهُمْ عَذَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَمَتَّعْنَاهُمْ إِلَىٰ حِينٍ ﴿٩٨﴾

وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَأَمَنَّ مِنَ فِي الْأَرْضِ كُلَّهُمْ
جَمِيعًا أَفَأَنْتَ تُكْرِهُ النَّاسَ حَتَّىٰ يَكُونُوا
مُؤْمِنِينَ ﴿٩٩﴾

وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَنْ تُوْمِنَ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ
وَيَجْعَلُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٠٠﴾

قُلْ أَنْظِرُوا مَاذَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَمَا تُعْنِي الْأَيْكُ وَالنُّذُرُ عَنْ قَوْمٍ لَا
يُؤْمِنُونَ ﴿١٠١﴾

فَهَلْ يَنْتَظِرُونَ إِلَّا مِثْلَ أَيَّامِ الَّذِينَ
خَلَوْا مِنْ قَبْلِهِمْ قُلْ فَانْتَظِرُوا إِنِّي مَعَكُمْ
مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ ﴿١٠٢﴾

ثُمَّ نُنَجِّي رُسُلَنَا وَالَّذِينَ ءَامَنُوا

(1) Alƙaryun da aka aika da Manzanni cikinsu, ba su yi īmāni duka ba fāce mutum ɗaya, kō biyu a gabānin halaka ta sāmi mutānensu. Sai dai alƙaryar Yūnusa, ita kam tā ji tsōro, ta yi īmāni a gabānin saukar azāba, sabōda haka suka tsīra, ba a halaka garin bā, watau Ninawa. Watau bābu mai iya sāmum īmāni sai Allah Ya nufe shi da haka. Kō da mai yin gargadin yakan yiwu ya karkace, sai da tsarin Allah.

tabbatacce ne a gare Mu, Mu kubutar da māsu īmāni.

104. Ka ce “Yā kū mutāne! Idan kun kasance a cikin kōkanto daga addinina, to, bā ni bauta wa wadanda kuke bautā wa, baicin Allah, kuma amma ina bauta wa Allah Wanda Yake karɓar rāyukanku. Kuma an umurce ni da in kasance daga māsu īmāni.

105. “Kuma (an ce mini): Ka tsayar da fuskarka ga addini, kanā karkata zuwa ga gaskiya, kuma kada ka kasance daga māsu shirka.

106. “Kuma kada ka kirāyi, baicin Allah, abin da bā ya amfānin ka kuma bā ya cūtar ka. To, idan ka aikata haka, sa’an nan lalle kai, a lōkacin, kanā daga māsu zālunci.”

107. Kuma idan Allah Ya shāfe ka da wata cūta, to, bābu mai yāyē ta fāce Shi, kuma idan Yanā nufin ka da wani alhēri, to, bābu mai mayar da falalarSa. Yanā sāmuni wanda Yake so daga cikin bāyini da shi. Kuma Shī ne Mai gāfara, Mai jin kai.

108. Ka ce, “Yā ku mutāne! Lalle ne gaskiya ta zo muku daga Ubangijinku. To, wanda ya shiryu, yā shiryu ne dōmin kansa kawai, kuma wanda ya face yana facewa ne a kansa kawai. Kuma ban zama wakili a kanku ba.”

109. Kuma ka bi abin da ake yin wahayinsa zuwa gare ka, kuma ka yi haƙuri har Allah Ya yi hukunci. Kuma Shī ne Mafi alhērin māsu hukunci.

كَذَلِكَ حَقَّقْنَا نَجِيحَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٤﴾

قُلْ يَتَّبِعُوا النَّاسَ إِنْ كُنْتُمْ فِي شَكٍّ مِنْ دِينِي
فَلَا أَعْبُدُ الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ
وَلَكِنْ أَعْبُدُ اللَّهَ الَّذِي يَتَوَقَّعُكُمْ وَأُمِرْتُ أَنْ
أَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٥﴾

وَأَنْ أَقِمَّ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا وَلَا تَكُونَ مِنَ
الْمُشْرِكِينَ ﴿١٠٦﴾

وَلَا تَدْعُ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ وَلَا
يَضُرُّكَ إِنْ فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذًا مِنَ
الظَّالِمِينَ ﴿١٠٧﴾

وَإِنْ يَمَسُّنَا اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ
إِلَّا هُوَ وَإِنْ يُرِدْكَ بِخَيْرٍ فَلَا رَادَّ لِفَضْلِهِ
يُصِيبُ بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَهُوَ
الْعَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿١٠٨﴾

قُلْ يَتَّبِعُوا النَّاسَ قَدْ جَاءَكُمْ الْحَقُّ مِنْ
رَبِّكُمْ فَمَنْ أَهْتَدَى فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ
وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ
بِوَكِيلٍ ﴿١٠٩﴾

وَاتَّبِعْ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ وَأَصْبِرْ حَتَّىٰ يَحْكُمَ
اللَّهُ وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ﴿١١٠﴾